Autor Guste Santini
Ponedjeljak, 18 Listopad 2010 09:47

Privatizacija INE– da ili ne? [1]

U Novinarskom domu danas će se održati rasprava na temu privatizacije INE, kako bi se ukazalo na dobre i loše strane njezine privatizacije. Namjera mi je bila da uvodno kažem nešto o tim problemima. Ipak ću se zadržati samo na pitanjima, kako bi se problem sagledao na objektivan način.

Stanje u Hrvatskoj poznato je: visoka nezaposlenost, prevelik broj umirovljenika, visok stupanj siromaštva (mjereno stopom nezaposlenosti), internacionalizirano obiteljsko srebro, internacionaliziran bankaski - samim time i financijski sustav, trgovina se ubrzano internacionalizira, tvrtke koje su bile nosioci razvoja također su privatizirane, nema dokaza da inozemna ulaganja doprinose rastu ukoliko nisu GFI (postoje suprotni dokazi), i dalje raste inozemni dug (u čemu država sve više sudjeluje), ne postoji koncepcija i strategija razvoja… To je poznato i o tome se na primjeren način ne raspravlja.

U takvim se uvjetima privatizira INA. Za učinkovitu privatizaciju potrebna je *cost–benefit* analiza jer se mora odgovoriti na niz
pitanja
. Neka od njih mogla bi biti kako slijedi:

1.□□□□□□□□ Značaj INE u gospodarstvu Hrvatske

2.□□□□□□□□ Predviđanje važnosti nafte u budućem gospodarstvu Hrvatske

3.□□□□□□□□ Model privatizacije i očekivani učinci od iste

4.□□□□□□□□ Preduvjeti za privatizaciju (kratkoročne mjere, dugoročne mjere)

5.□□□□□□□□ Iskustva drugih zemalja u tranziciji, odnosno globalna kretanja naftne industrije

6.□□□□□□□□ Posljedice privatizacije po nacionalnu energetsku bilancu

7.□□□□□□□□ Kupiti ili biti kupljen

8.□□□□□□□□ Koliko je tržišne utakmice moguće osigurati u naftnoj industriji

9.□□□□□□□□ Privatizacija INE i multiplikativni učinci na privredu

10.□□□□□□ Utjecaj na obrazovni sustav, istraživanje i razvoj.

I površna inventarizacija pitanja na koje nemamo primjerene odgovore ukazuje da kompanija koja participira gotovo 7% u strukturi društvenog proizvoda imperativno zahtijeva ozbiljnu analizu i odgovor na pitanje privatizirati li INU i kada.

Globalizacija kao uljepšavanje internacionalizacije kapital odnosa nikako nije razlog da se privatizacija nepromišljeno provede. Problemi državnog proračuna nisu razlog za ubrzanje privatizacije. Podsjetio bih na kraju na izjavu predstavnika MMF-a da je propuštanje privatizacije

manji problem od problema "neposlušnosti" guvernera koji je odbio povećati kamatne stope. Ukoliko pristalice teorije ovisnosti nalaze u hrvatskom slučaju obilježja ovisne zemlje (a autor ovih redaka ih nalazi, što je vidljivo iz napisa na ovim stranicama), o tome moraju javno progovoriti, a mediji principijelno obavijestiti hrvatske građane o njihovoj argumentaciji.

---

[1] 16. srpnja 2003.